

De Amsterdamsche Rupsenplaag.

De onder bovenstaanden titel gevoerde polemiek van den heer P o l a k, voorkomende in de Entomologische Berichten van 1 Mei 1938 doet weer eens ten duidelijkste zien, hoe scherp hier eigen meeningen betreffende insectenbestrijding op de spits worden gedreven en hoe persoonlijke opvattingen en misschien ook belangen in den strijd voor het behoud van Amsterdam's grachtentooi in het geding worden gebracht.

Het ligt niet in mijn bedoeling te dezer plaatse mij in dezen, voor een deel helaas van achter de groene tafel gevoerden, strijd te mengen. Mijn meening omtrent de onderhavige problemen heb ik uiteengezet in mijn artikel, getiteld: „Insectenplagen en hare bestrijding” voorkomende in het Decemhernummer van „Natuur en Mens” 1937. Over de waarde van derrispoeder als bestrijdingsmiddel tegen den bastaardsatijnvlinder deelde ik bereids een en ander mede in het Tijdschrift der Nederlandsche Heide Mij, n.l. in het Juli-, Augustus- en Octobernummer van den jaargang 1937. Tussen mijn eigen onderzoekingen en veldproef bestond toen, zooals daarin te lezen valt, niet eens die overeenstemming, welke ik à priori meende te mogen verwachten, wat bewijst, dat de zaak niet zoo eenvoudig is, als zij wel lijkt en wat tevens doet zien, hoe moeilijk het moet zijn een oordeel te vellen over het werk van andere onderzoekers. Ware — ook al daarom — het niet verstandiger te trachten door gemeenschappelijk voortgezet onderzoek tot overeenstemming te geraken? Wetenschap en praktijk zouden er slechts door worden gebaat.

Zulk een geest van overleg en verdraagzaamheid ademt het artikel van den heer P o l a k wel allerminst, waar hij zegt: „Den heer L e e f m a n s merk ik op, dat de gezichtspunten van den voorstander der biologische bestrijding en die van de derrisbestuiving te ver uiteen liggen, om nader tot elkander te kunnen worden gebracht.” Tegen die opvatting meen ik te moeten aanvoeren, dat hier de heer P o l a k in zijn hartstocht voor biologische bestrijding wel wat heel ver gaat. Wat toch is het geval? Derrispoeder is een zeer snel werkend vergif, doch doodt in vele gevallen de rupsen uiterst langzaam. Nog dagenlang blijven zij in vele gevallen bewegingloos zitten ter plaatse, waar zij door het hen noodlottige poeder werden getroffen; schijnbaar niet geschaad. Snel inschropelen doen zij althans niet. Een soortgelijk verschijnsel merkte ik op bij de met derrispoeder behandelde bastaardrupsen van de dennenbladwesp. Ook deze verschropelen niet, in tegenstelling met de met pyrethrum-poeder behandelde dieren, die binnen één dag feitelijk al hun lichaamsvocht verliezen. De thans als contactvergif in het

buitenland, met name Duitschland, in zwang komende dinitrocresolen e.a. werken, evenals pyrethrum, het ineenschrompelen in de hand. Ik stelde iets dergelijks eveneens vast bij vele mijner nog niet gepubliceerde onderzoekingen met plakker, ringelspinner en bastaardsatijnvlinder.

Bij bovenbedoeld, in het Novembernummer van het Tijdschrift der Nederl. Heide Mij gepubliceerd onderzoek over *Diprion pini* nu heb ik bij de door de Heide Mij uitgevoerde bestuivingen de voorkeur gegeven aan derrispoeder boven het sneller en zekerder werkende pyrethrum en wel, omdat mij bleek, dat in zulke, door derrispoeder verlamde rupsen de endoparasieten, zoowel tachiniden als sluipwespen, nog tot ontwikkeling kunnen komen, wat in een snel uitdrogend dier niet het geval is. Ziehier dus een voorbeeld, hoe biologische bestrijding en derrisbestuiving hand in hand gaan, elkaar aanvullend, waar zij ieder op zich zelf te kort zouden schieten.

Zou ook voor de rupsenplagen der Amsterdamsche grachten niet een analoge oplossing te vinden zijn en zou deze niet door samenwerking der Amsterdamsche onderzoekers kunnen worden bereikt? Vele biologische waarnemingen betreffende levenswijze van waard en parasieten zullen daarvoor vermoedelijk nog moeten worden verricht. Een enkele onderzoeker kan in de korte tijdsruimte, die soms voor bepaalde waarnemingen ter beschikking staat, het omvangrijke werk zeker niet af. Misschien zijn ze bereid in het kader van leden der Nederl. Entomol. Vereeniging elkander te vinden en te verstaan. In ieder geval hoop ik hiermede de lezers van de Entomologische Berichten tot het inzicht te hebben gebracht, dat de voorstanders van biologische bestrijding en die van stuiven geenszins vijandig tegen over elkaar behoeven te staan, maar tevens, dat de landbouwkundige bij de beoordeling van bestrijdingsmaatregelen een ruim inzicht moet hebben, niet alleen in oeconomische, maar ook in de biologische problemen, die zich daarbij kunnen voordoen, wil hij niet zoo nu en dan het doel voorbij streven.

Arnhem, Mei 1938.

J. J. FRANSEN.

Biologie van Scarites.

Meermalen maakte ik de opmerking, hoe moeilijk het is biologische gegevens uit oudere literatuur bij een te brengen. Een bevestiging hiervan vind ik in zake de biologie van *Scarites laevigatus* F., waarover de Beaufort in het Entomologisch Bericht Dl. IX, No. 214, p. 304, interessante waarnemingen mededeelt. Wel herinnerde ik mij, daarover ook vroeger iets gelezen te hebben, maar door wien en waar? In deel III van het Entomological Magazine, (1836), nalezend de amusante discussie over het al of niet lichtend